

Inšpekcie STK

vykonané technickou službou technickej kontroly v roku 2023

Základné štatistické ukazovatele

(8.3.2024)

Podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/45/EÚ zodpovedá za vykonávanie pravidelných kontrol technického stavu vozidiel priamo každý členský štát EÚ aj vtedy, ak možnosť vykonávania kontrol delegoval na súkromné subjekty. Štáty preto majú povinnosť efektívne dohliadať na všetky subjekty vykonávajúce technické kontroly – stanice technickej kontroly (STK) tak, aby bolo zabezpečené dodržiavanie predpisov a najmä správnosť posúdenia technického stavu vozidla.

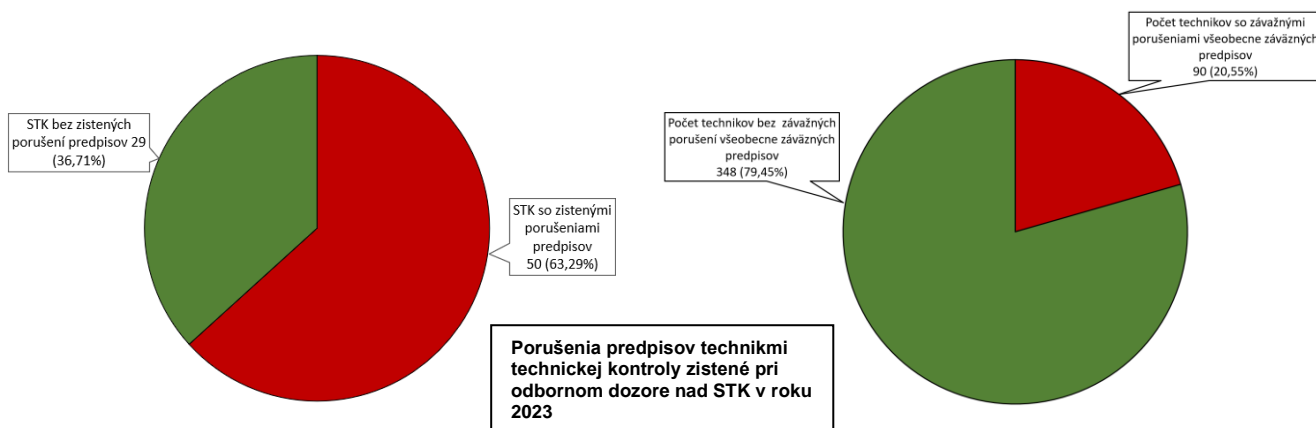
V Slovenskej republike je dodržiavanie predpisov prevádzkovateľmi STK a technikmi technickej kontroly predmetom dozoru vykonávaného príslušnými orgánmi štátnej správy spolu s technickou službou technickej kontroly a tiež predmetom overovania vykonávaného technickou službou technickej kontroly. Činnosti technickej služby spadajúce do tejto oblasti sú akreditované ako inšpekcie podľa normy ISO 17020. Ich výsledky za rok 2023 sú predmetom tohto dokumentu.

I. Odborný dozor technickej služby technickej kontroly

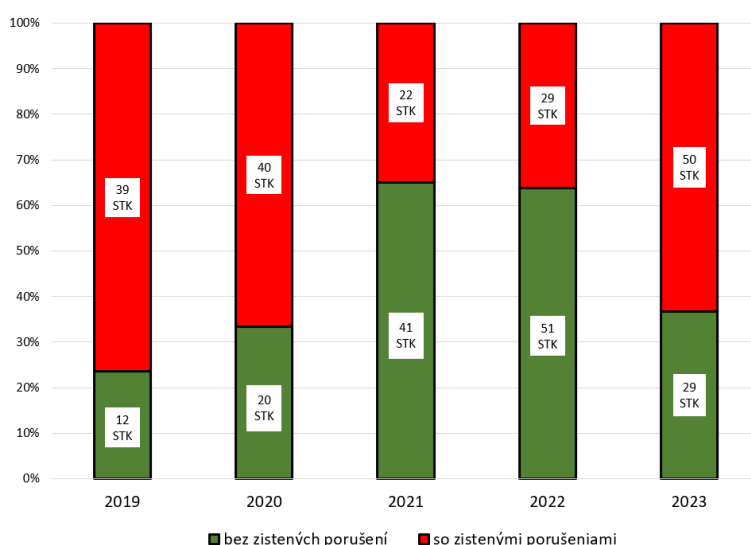
Odborný dozor technickej služby technickej kontroly dopĺňa štátny odborný dozor, vykonávaný orgánmi štátnej správy. Odbornému dozoru podliehajú prevádzkovatelia STK, technici technickej kontroly a odborne spôsobilé osoby na kalibrácie zariadení používaných pri technických kontrolách. Odborný dozor je vopred nevyžiadanou a neohlásenou inšpekciou zameranou na zisťovanie porušení predpisov pri kontrole vozidiel. Zaoberáme sa pri ňom predovšetkým tými najzávažnejšími porušeniami, ktoré majú priamy vplyv na bezpečnosť prevádzky vozidla. Radíme medzi ne napríklad zámerné manipulácie s výsledkom merania alebo hodnotením vozidla pri technickej kontrole, alebo aj postupy, ktoré slúžia na zakrytie takýchto manipulácií.

V roku 2023 bol odborný dozor technickej služby vykonaný celkovo nad 79 STK. Podrobnejšie preskúmané pri ňom boli vybrané prípady technických kontrol, na ktorých vykonaní sa podieľalo celkovo 438 technikov technickej kontroly. Na základe skúseností z minulých rokov tvorila aj v roku 2023 základ odborného dozoru nami vyvinutá metóda založená na spätnnej analýze zaznamenaných údajov z meraní a videozáznamov, doplnená opätovným vykonaním kontroly vybraných vozidiel pod našim dohľadom bezprostredne po riadnej technickej kontrole vykonanej na nich technikom technickej kontroly. Predmetom odborného dozoru technickej služby tak v roku 2023 bolo približne 40 % existujúcich STK

a necelých 40 % technikov technickej kontroly. Na 50 z kontrolovaných STK (63 %) sme zistili a zdokumentovali celkovo 206 závažných porušení predpisov technikmi technickej kontroly. Dopustilo sa ich spolu 90 technikov technickej kontroly, teda 21 % z kontrolovaného počtu technikov. Bez zistených závažných porušení bolo 29 z kontrolovaných STK (37 %) a 348 z kontrolovaných technikov (79 %).

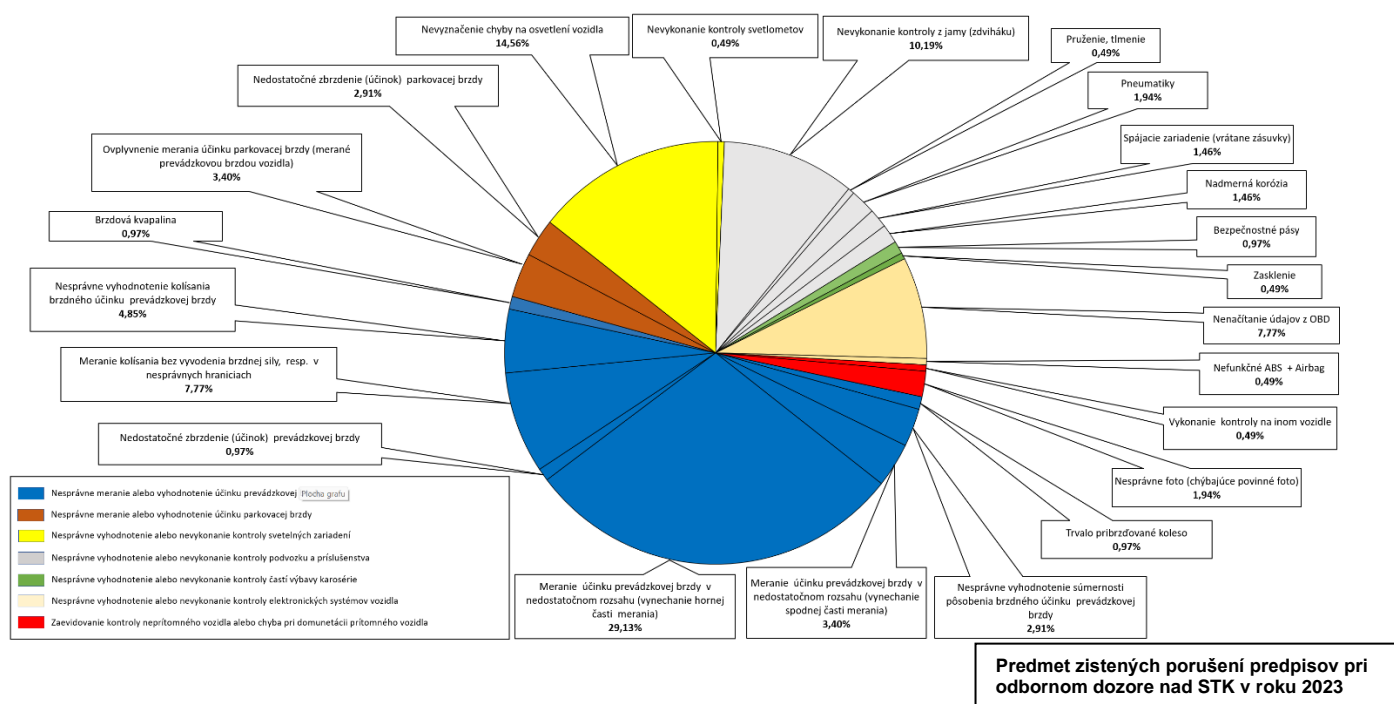

Zdá sa, že oproti roku 2022 prišlo k zhoršeniu celkovej situácie v dodržiavaní predpisov pri vykonávaní technických kontrol. Kým medzi rokmi 2021 a 2022 narástol podiel STK so zistenými porušeniami predpisov len mierne, podľa výsledkov z roku 2023 už môže ísť o zásadnejší trend. Podiel STK bez zistených závažných porušení predpisov totiž medziročne klesol až o 27 percentuálnych bodov, čím sa pomer STK dodržiavajúcich a nedodržiavajúcich predpisy navzájom „preklopil“ v prospech tých horších. Zhoršenie sme zaznamenali aj pri technikoch technickej kontroly, kým v roku 2022 sme závažnejšie porušenia zistili len u približne 14 % z kontrolovaných technikov, v roku 2023 to bolo už viac ako 20 %. Žiaľ, v roku 2023 teda narástol podiel technikov technickej kontroly zámerne porušujúcich predpisy a pribudlo aj STK, na ktorých k takýmto prípadom prichádza.

Vývoj podielu STK so závažnými porušeniami predpisov technikmi pri vykonávaní technických kontrol vozidiel v rokoch 2019 až 2023

Spolu viac ako polovica zistených porušení predpisov sa týkala zámernej manipulácie, nesprávneho postupu alebo nesprávneho vyhodnotenia merania účinku prevádzkovej (51 %) alebo parkovacej brzdy (6 %). Ďalších 16 % odhalených porušení sa týkalo nesprávneho vyhodnotenia stavu podvozku, na ňom pripevnených častí alebo karosérie vozidla a 15 % chýb pri posudzovaní zariadení vonkajšieho osvetlenia. Pomerne veľkú časť (8 %) tvorili aj prípady, kedy technik pomocou mobilného zariadenia neprečítal chybovú pamäť elektronických bezpečnostných systémov cez rozhranie OBD alebo ignoroval indikáciu chyby ABS alebo airbagov. Zvyšok tvorili chyby pri kontrole ostatných častí vozidla, respektíve iné porušenia predpisov. Napriek opakovaným tvrdeniam niektorých kontrolovaných technikov a prevádzkovateľov STK, v žiadnom z nami riešených prípadov nešlo o administratívne pochybenia technikov alebo STK. Všetky zistenia boli postúpené príslušným orgánom štátnej správy na ďalšie konanie. Podrobnejšie rozdelenie zistených porušení predpisov je v pripojenom diagrame.

Okrem odborného dozoru nad STK bol vykonaný aj 1 dozor nad odborne spôsobilou osobou na kalibrácie zariadení používaných pri technických kontrolách. Aj pri ňom prišlo k zisteniam porušení predpisov.

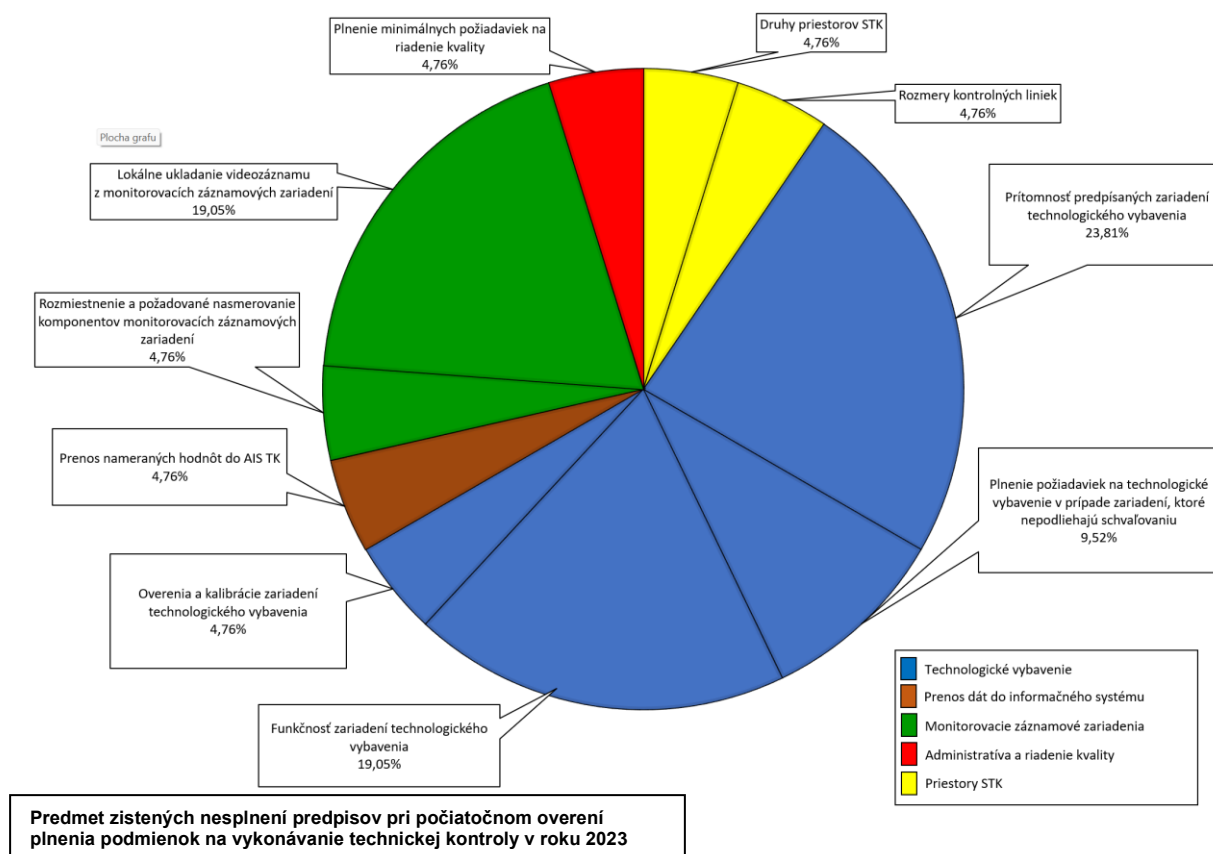
II. Overenie počiatocného plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly

Overeniu počiatocného plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly podlieha STK v procese zriaďovania (teda ešte pred jej otvorením) alebo existujúca STK, ak ide o jej zmenu (napr. typu alebo počtu kontrolných liniek). Toto overenie sa vykonáva na základe žiadosti, teda je vopred ohlásené. Zameriava sa na preverenie technického vybavenia, stavebného vyhotovenia a administratívnych požiadaviek na STK. Vykonaním počiatocného overenia plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly z dôvodu zmeny STK sa toto počiatocné overenie považuje aj za vykonanie priebežného overenia plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly, ktoré je predmetom časti III tohto dokumentu.

V roku 2023 bolo vykonaných 17 počiatocných overení, z ktorých vzniklo 12 nových STK (9 liniek typu A a 12 liniek typu C) a 4 STK zmenili svoj typ tak, že zanikla 1 linka typu A, 1 linka sa zmenila z typu B na typ C a 2 linky typu C sa zmenili na typ B. Jednej STK sa pri overovaní z dôvodu zmeny nepodarilo preukázať plnenie podmienok. Jedno počiatocné overenie, ktoré bolo začaté v roku 2023, sa ukončilo až začiatkom roka 2024. Oproti roku 2022 prišlo k poklesu počtu vykonaných overení počiatocného plnenia podmienok o 4 STK (- 19 %).

Žiaľ, aj pri počiatocnom overovaní plnenia podmienok na vykonávanie technických kontrol, hoci je vykonávané na základe žiadosti a termín je so žiadateľom vopred dohodnutý, sú na STK často zisťované nedostatky. Z celkového počtu vykonaných počiatocných overení sa žiadateľom na prvý raz nepodarilo uspieť pri 8 počiatocných overeniach, čo predstavuje 47 % počiatocných overení. Pri novovzniknutých STK bola úspešnosť vyššia, v 75 % (teda 9 z 12) overení preukázali plnenie podmienok na vykonávanie technických kontrol už na prvýkrát a v 25 % (3 z 12) na druhýkrát. Existujúcim STK, ktoré požiadali o počiatocné overenie z dôvodu zmeny, sa nepodarilo na prvýkrát preukázať plnenie podmienok na vykonávanie technických kontrol ani v jednom prípade, na druhý raz ich uspelo 80% (4 z 5).

Medzi najčastejšie zisťované nespĺnenia predpisov patrili chyby pri technologických zariadeniach používaných na vykonávanie technických kontrol (57 %), monitorovacích záznamových zariadeniach - kamerových systémoch (24 %) a v predpísaných priestoroch STK vrátane rozmerov kontrolných liniek (10 %). Podrobnejšie rozdelenie je v pripojenom diagrame.

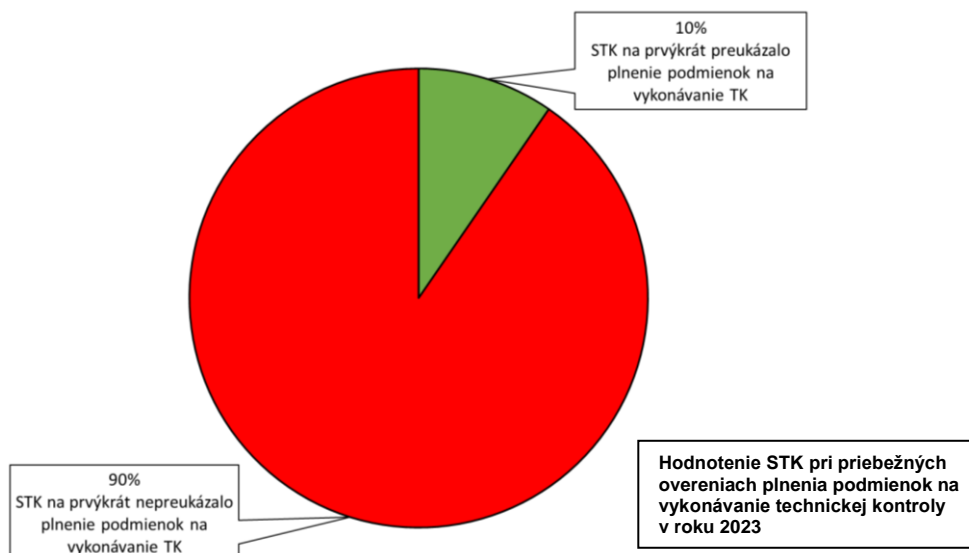
III. Priebežné overenie plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly

Priebežnému overeniu plnenia podmienok na vykonávanie technickej kontroly podlieha raz za dva roky každá existujúca STK. Priebežné overenie sa vykonáva na základe schváleného a zverejneného plánu, teda opäť ide o vopred ohlásenú inšpekciu v naplánovanom a dohodnutom termíne. Rozsah priebežného overenia je obdobný, ako v prípade overenia počítačného plnenia podmienok. Ak je zistené nesplnenie predpísaných podmienok, STK je povinná ho v určenej lehote odstrániť (do 60 dní), hoci prerušiť činnosť kvôli nemu nemusí.

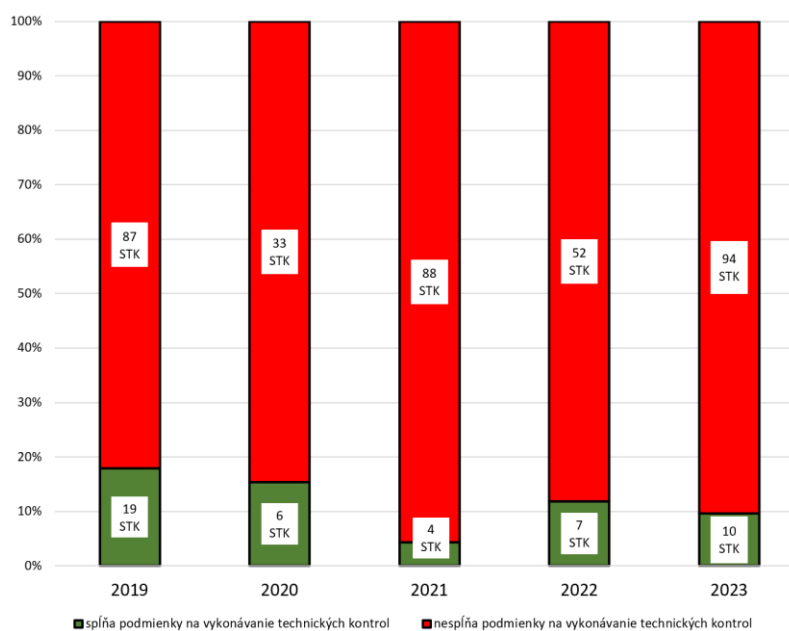
Priebežnému overeniu plnenia podmienok na vykonávanie technických kontrol bolo v roku 2023 podrobených celkovo 104 STK. Okrem 104 plánovaných pravidelných priebežných overení sa vykonalo aj 86 tzv. nových priebežných overení nadväzujúcich na zistené nesplnenie predpísaných podmienok a 3 nové priebežné overenia, ktoré boli vykonané na základe neplnení podmienok z roku 2022. Do roku 2024 sa nám prenieslo 8 nových priebežných overení, ktoré vzišli zo zistení neplnení podmienok v roku 2023.

Zo 104 pravidelných priebežných overení bolo len na 10 STK, čiže v približne 10 % prípadov konštatované, že STK spĺňa podmienky na vykonávanie technických kontrol. Na 94 STK, teda v 90 % (!) prípadov, bolo zistené nesplnenie. Všetky zistené nesplnenia boli v stanovenej lehote odstránené.

Oproti roku 2022 bolo vykonaných o 76 % priebežných overení viac, plán a harmonogram schválený Ministerstvom dopravy Slovenskej republiky tým bol splnený.

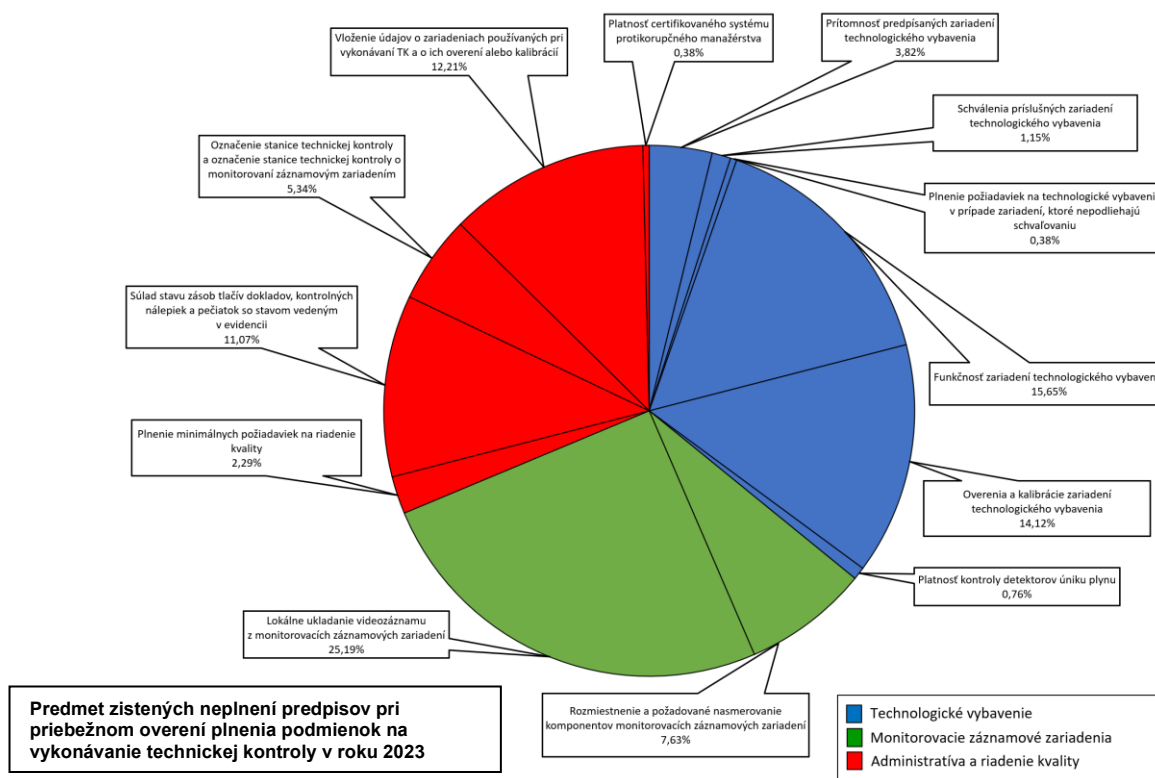

Po minuloročnom miernom zlepšení sa trend v plnení podmienok na vykonávanie technických kontrol žiaľ opäť otočil k horšiemu, ako vidno z nasledujúceho diagramu. Aj pri pohľade na dáta z roku 2023 tak možno opäť konštatovať, že stav, kedy len 10 % STK udržiava svoje technické vybavenie STK a plnenie administratívnych požiadaviek na úrovni vyžadovanej predpismi, isto nemožno považovať za uspokojivý.

Vývoj podielu STK neplniacich podmienky na vykonávanie technických kontrol v rokoch 2019 až 2023

Medzi najčastejšie zisťované nesplnenia predpisov patrili chyby pri technologických zariadeniach používaných na vykonávanie technických kontrol (36 %), pri monitorovacích záznamových zariadeniach - kamerových systémoch (33 %) a v administratíve a riadení kvality (31 %). Podrobnejšie rozdelenie je v pripojenom diagrame.

TESTEK, a.s., technická služba technickej kontroly